

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Det Danske Samfund

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 460. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1839_628-txt-shoot-idm1063/facsimile.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

klare alle bekjendte, nyttige eller fornøielige Konster og Haandværker, da først tilbagerandt Naturkundskaberne giennem de daglige Sysler og store Værksteder Historiens Opmærksomhed, skjøndt det holdt haardt, da den var falden i saa dyb en Søvn, at dens Oprøkkelse synes at have været det eneste Mirakel, Natur-Videnskabens Dyrkere mistvivlede om med Tiden at kunne gjøre, skjøndt det var saa naturligt, at det umulig kunde undblive, da enhver stor og følgerig Begivenhed i Slægtens Levnetsløb med Nødvendighed indslutter Lysten til at ihukomme og vækker Lysten til at mindes alt det Store i Tidens Løb, fordi Man seer, Kraften til at øve det findes endnu. Naar vi derfor sige, det var den Franske Revolution, og Napoleons Bedrifter, som vakke Historien og nødte den til baade at udvide sin Synskreds og tænke paa nye Midler til sit Øiemed, da har vi vist nok Ret, men glemde vi, at begge Dele var umulige uden den Rolle, Mathematiken og Naturkundskaberne især i forrige Aarhundrede havde spillet, baade i Menneske-Hjernen, i Værksteder og paa Konstakademier, da tog vi mærkelig fejl. Hvad der saaledes tilveiebragte Napoleon i Ægypten Kiendings-Navnet *Ild-Sultanen*, og lukkede vel mange Øine men aabnede dog endnu langt flere Øren, det var jo hans Kanoner, hans klogelig benyttede og ypperlig betjente *Artilleri*, følgende i Grunden den Natur-Kundskab, hvorved Krigskonsten var steget til den frygtelige Høide, hvorpaa Man saac den i Napoleons Krige.

Ligesom Napoleon aabenbar ønskede, Man vilde glemte hele Frankrigs og hele Verdens Historie over hans, og altsaa dermed ikke blot begyndt et nyt Tidsrum i Historien, men begyndt Historien; saaledes kan

ogsaa Naturforskerne godt ønske, Man vilde glemme alle de forrige store Verdens-Begivenheder over deres Bedrift i det sidste Aarhundrede og dermed begynde Verdens-Historien, men saadanne Ønsker kan umulig gaae i Opfyldelse, da den levende Deeltagelse i det nyeste *Hoved-Optrin* af Menneske-Slægtens Levnetsløb udstrækker sig med Nødvendighed til alle de Andre, hvad enten Man saa glæder eller ærgrer sig over dette ny Optrin. Der kunde saaledes Ingen tage Deel i Napoleons Seire og den deraf udspringende ny Tingenes Orden, uden enten at ønske denne ny Tilstand vedligeholdt eller forstyrret, og i begge Tilfælde drevs Man til at forespørge hos Historien, hvordan Napoleon var opstaaet og Seieren vundet, og hvorvidt Fortiden havde Exempel paa noget Lignende, af hvis Følger og Skabne Man kunde slutte sig til det Nærværende, eller dog lære, paa hvad Maade det bedst lod sig befæste eller bekæmpe. Saaledes drev Napoleons Seire baade Franskmænd og Tydskere, ellers kun lidt historiske Folk, tilbage til Historien, og hvilken uberegnelig Indflydelse Tydskernes gamle Historie havde paa deres nyeste Bedrift, Opstanden mod Frankrig og Napoleon, er Alle vitterligt.

Efter Napoleons Dage seer Man derfor let, det er latterligt at ville sige, enten at Naturforskningen Intet har med Historien eller Historien Intet med Livet at gjøre, da Naturforskningen aabenbar har frembragt en verdenshistorisk Begivenhed, og det en Kamp paa Liv og Død for hele Christenheden, saa derved maatte paa den ene Side Folkenes historiske Deeltagelse vaagne, og paa den anden Side Naturforskningen tiltræde sig Historiens spændte Opmærksomhed. Betragte vi saaledes i Tan-

